

Ordbog for grundvand og drikkevand

ORD	FORKLARING
Filtrering	Proces hvor vandet løbet igennem sandfiltre, der fjerner jern og mangan
Forurening	Skadelige påvirkninger af naturen, ofte pga. af menneskelige aktiviteter
Grundvand	Regnvand som har sivet gennem jorden over mange år, og ophobes som grundvand langt nede i jorden.
Grundvandsmagasin	Det område i jorden hvor man indvinder grundvand fra. Det er sand/grus områder i undergrunden hvor alle hulrum er fyldt med vand, og hvor man kan hente tilstrækkeligt grundvand op.
Grundvandsboring	En boring efter grundvand, som kan gå mange meter ned. I Aarhus området er de typisk 50 – 120 meter dybe.
Grundvandsspejl	Overfladen af grundvandet. Under grundvandsspejlet er jorden mættet med vand og alle hulrum fyldt ud med vand.
Gødning	Fælles betegnelse for næringsstoffer som bruges i landbruget eller i haven for at få planter til at gro
Iltning	Efter indvinding føres grundvand over i iltningsskammeret hvor der tilføres ilt. Dette medfører en oxidering af jern og mangan samt fjernelse svovlbrinte (H ₂ S).
Iltning	Proces hvor luft pumpes ind i grundvandet for at fjerne svovlbrinte og danne jernoxid og manganoxid (Jern og mangan)
Indvinding	Betegnelsen for et sted hvor grundvand hentes nede fra grundvandsmagasinet og op til vandværket
Jern og mangan:	Grundstoffer (metaller) der skal fjernes fra grundvandet da det farver drikkevandet og kan sætte sig inde i vandledningerne og stoppe dem til. Under iltning bliver de oxideret til jernoxid og manganoxid og

aarhusvand

	fjernes efterfølgende i sand filtet.
Kalk	Et mineral som kan findes i jorden, og som ofte også kan findes opløst i grundvandet
Kemisk reaktion	Stoffer omdannes til et eller flere andre stoffer.
Mineraler	Uorganiske stoffer som findes i jorden. Det kan f.eks. være kalk eller magnesium
Nedsivning	Den proces hvor nedbør siver ned igennem jordlagene til grundvandsmagasinerne. Det tager cirka 40-50 år i aarhusområdet, men det afhænger af hvor i landet man er og undergrunden.
Okker	Illtet jern, der farver vandet rødt, og som fjernes fra grundvandet bl.a. for at undgå belægninger i vandrør
OSD-område	Område med særlig drikkevandsinteresse. Dette er områder hvor at grundvandet er særligt vigtigt for indvindingen af drikkevand og der er særlige restriktioner på overfladen for at undgå forurening
Sandfilter	Forskellige lag af sand i forskellige kornstørrelser. Typisk omkring 1½ meter dybe og består mest af kvartssand.
Sandfiltrering/Filtrering	Efter iltning skal jern og mangan fjernes fra grundvandet. Dette gøres ved at lede vandet igennem sandfiltre som kan "optage" jern- og manganpartiklerne. Derfra kan vi udlede rent drikkevand. Proces hvor vandet løbet igennem sandfiltre, der fjerner jern og mangan
Simpel vandbehandling	Betegnelse for den behandling grundvandet får på et vandværk inden det sendes ud til forbrugerne
Sprøjtegift	Kemikalier som bruges til at fjerne uønskede planter eller smådyr
Separatkloakering	Adskille regn- og spildevand for ikke at overbelaste kloaknettet og spildevandsanlæg. Regnvandet ledes i stedet ud til vandløb, søer og havet

aarhusvand

Vandkredsløb	Betegnelsen for vandets vej fra havet, op i skyerne, ned på jorden i form af regn, og tilbage ud til havet
Vandleddning	Rør der bruges til at transportere drikkevand fra vandværk til forbruger. Nu bruger man oftest plastikrør som er farvet blå for at signalere drikkevand.
Vandtårn	Høje tårne hvor vandet pumpes op og gemmes. De bruges for at skabe tryk på vandet, da tyngdekraften kan lede vandet ud til vandhanerne.